

اوضاع جاری بین المللی و ملی

رییس جمهوری پیشین دربارهٔ اوضاع جاری بین‌المللی و ملی، بیانیه‌ای منتشر کرد نوشت: تردیدی نیست که به حکم تدبیر، باید پیش و پیش از هر چیز نگران ایران و مسائل و مشکلات مردم بود و در کنار تأکید بر مقاومت شجاعانه، بر پیشبرد راهکارهای افق گشای سیاسی تمرکز یافت. متن بیانیه حجت‌الاسلام والمسلمین محمد خاتمی به شرح زیر است:

«ایران عزیز در این ایام پایکی از پیچیده‌ترین گذرگاههای تاریخ پرشکوهی روزیوست. جنگی نابرابر و نالاندا نه از نسوی دولت امریکا و رژیم اسراییل بر همهٔ شوؤن اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، نظامی، علمی و صنعتی کشور تحمیل شده و تنگناها و بحران‌های در هم تنیده ناشی از محاصره، تحریم و تحدیدزندگی روزمره و حتی معیشت دافدلی ایران‌پاش شریف و نجیب را به مخاطره انداخته‌است. تردیدی نیست که به حکم تدبیر، باید بیش و پیش از هر چیز نگران ایران و مسائل ومشکلات مردم بود در کنار تأکید بر مقاومت شجاعانه، بر پیشبرد راهکارهای افق گشای سیاسی تمرکز یافت.انتظار و تقو جنگ ویرانگر دیگر، حتی اگر واقعی نباشد، یا تداوم وضعیتی بحرانی و نامشخص در کشور، زندگی واقعی و دنیای ذهنی جامعه را فرسوده می کند و تاب‌آوری و توان ملت را در برابر حوادث مختلف کاهش می‌دهد. پس باید خروج از این وضع فرساینده و بحران زا را ازمبانی همت و همبستگی همدار کل نظام، جریان‌های سیاسی ومدنی دلپسته‌ایران و آحادملت کرد داد و دولت محترم را در شکستن بن‌بست‌های کنونی و کشودن افق‌های جدید برای سربلندی ایران یاری کرد. من بنا به تجربه اندکی که در خدمت‌گزاری به ملت شریف ایران دارم، احساس می‌کنم که در کنار آنچه بر سفره زندگی امروز مردم می‌گذرد، تهدیدهای بزرگ‌تری ما فرای ما و دنیای بیرون ما را فرا گرفته‌است. روزی دعوت به «فتوحی گوی تمدن‌ها» با نام ایران تبدیل به رویکردی جهانی و رسمی شده، اما اکنون در میانه جنگ‌های پرمادنه و تجاوزهای آشکاری به مدام برپایان مشهود و نامشهود می‌گیرد، سخن از «جنگ تمدن‌ها» به میان می‌آید و این نشانه جدیدی از تشدید بحران‌های جهانی و منطقه‌ای است. وزیر امور خارجه امریکا اخیرا از آن‌ها خبر داده، بیان تاریخی به جنگ افروزی و از زیاده‌خواهی‌های امروز دولت خود، سخن از بر خورد تمدن‌های کهن ایران و یونان به میان آورده‌است؛ سخنی که نه‌انعتبار علمی دارد و نه وجاهت سیاسی، و نه‌توانی خواهد چرخاورد گری‌های امروز را در پوششی از تقابل‌های موهوم تاریخی و تمدنی توجیه کند. این تنها یک نام خرافایی نیست، بلکه خاستگاه قدیمی ترین مدنیتهای تاریخ بشر است. سرزمینی که نه تنها در درون خود بلکه در گفت‌وگوهای تاریخی با یونان و دیگر تمدن‌های کهن، پیوسته علم، فلسفه، فرهنگ و هنر را تولید، تقویت و مبادله کرده‌است. پس آنان که امروز بر چمدان تهدید و جنگ تمدن‌ها هستند، نمی‌توانند بر برابر ایران داعیهدار اندیشه، عدالت، آزادی و حقوق انسانی باشند. امریکا کشور بزگی است و به ملت آن، همچون همه ملت‌ها، باید احترام گذاشت؛ اما نمی‌توان از تهدید سیاست‌های جهانی و شیوه حکمرانی بر آن کشور غافل شد؛ شیوه و رویایی که بزرگ‌ترین حاصل و هدیه آن برای ایران و بسیاری از کشورهای جهان، کودتا، تجاوز و غارت سرمایه‌های مادی و معنوی بوده و هست. اعمال بزرگ‌ترین جنایت‌ها و زشت‌ترین موارد نقض قوانین رژیم‌اسن سئزاسراییل در سال‌های اخیر با همه‌دستی‌های آشکار، شاهد این مدعاست. بیکرهای قطعه‌قطعه‌شده ۱۷۰ کودک بیستنی، هزاران شهروند بی‌گناه بر سرخته‌ترین رهبران، دانشمندان، فرماندهان و فرزندان خدمت‌گزار، در ادامه و گسترش تحریم‌های ظالمانه و محاصره‌های غیر انسانی به چه معناست؟ و در برابر آن، بر مقاومت حماسی مردم و مدافعان میهن چه می‌تواند؟ البته باید بدانیم که این صدای گوش‌خراش حاکمیت امریکا، اگر چه بلند است، اما صدای واقعی ملت و نجبگان امریکا و صدای نظم جهان و پیشرو نیست. صدای گفت‌وگو، صلح، امنیت پایدار و توسعه همه‌جانبه، صدایی است که بر چند هنوز در عالم سیاست به سادگی شنیده نمی‌شود، اما در جهان بشری ایده‌های تازه‌ای افریده‌است؛ صدای دفاع از مظلومیت مردم غزه، صدای طرد، انزوا و محکومیت اسراییل، و صدای فروریختن اعتبار و اقتدار رییس دولت امریکا اکنون چنان فراگیر شده که قابلیت انکار ندارد. تصویر به‌هم‌پیوسته‌ای که اخیرا رییس جمهور، چین از ضرورت‌های پیش‌روی جهان ترسیم می‌کند، شاهد دیگری بر این مدعاست. در نگاه چین، چهار موضوع اصلی بشر — توسعه و فناوری، صلح و امنیت، گفت‌وگو ی تمدن‌ها، و اصلاح حکمرانی جهانی — از یکدیگر جداناپذیرند. اکنون وظیفه ما چیست؟ روشی است که باید در پی چاره و تدبیر برای دور کردن سایه جنگ و تجاوز از کشور، دفاع از منافع و امنیت ملی، تأمین معیشت مردم و تحقق توسعه پایدار برای ایران بود. من در میانه این جنگ افروزی‌ها و ادعاهای تمدنی موهوم‌ها، همه صاحبان اندیشه و دلش، نجبگان سیاسی و مدنی و عموم شهروندان که دل در گرو ایران دارند، خاضعانه می‌خوالم که تعاملت سرزمینی تاریخی و تمدنی ایران را در گزین، رویکرد‌ها و راهکارهای اندیشه‌ای و سیاسی خود قرار دهند؛ و صدای این خواسته را در اه مایه‌ها به همه سطوح و ظرفیتهای گفت‌وگویی در تمامی عرصه‌های ملی بین‌المللی برسانند. امروز هر روایت واقعی تمدنی و هر صدای خردورانه سیاسی، مدیانی مؤثر برای حفظ و دفاع از ایران و کشودن افق‌های تازه برای سربلندی و فرداهای روشن این مرزوموست.»

عملیات در عمق خاک

عرستان ادامه خواهد داشت

نیروهای مسلح یمن در بیانیه‌ای با تأیید حمله به تأسیسات نفتی آرامکو در ظهران و ریاض و فرودگاه بین‌المللی ملک خالد با موشک‌های بالستیک و کروز، از ادامه این حملات در روزهای آینده در پاسخ به تجاوزات ریاض به خاک یمن خبر داد.
این شیوه سریع، جنگجوی نیروهای مسلح یمن به جای اعلام کرد که عربستان در دوره تشدید حملات، با انجام هزار و ۲۸۱ حمله هوایی و موشکی، ده‌ها جلیت در یمن مرتکب شده است.
سختگوی نیروهای مسلح یمن اعلام کرد که در پاسخ به این تجاوزات از تش یمن در راستای اجرای هشتاد‌های پیشین به عربستان شرکت آرامکو در ظهران، فرودگاه بین‌المللی ملک خالد و پایگاه آرامکو در ریاض را هدف قرار داده است.
در این بیانیه آمده‌است که شمار زیادی موشک بالستیک و کروز و پهپاد در این عملیات به کار گرفته شده و حملات به اهداف مورد نظر اصابت دقیق داشته و موجب تخریب برآتش‌سوزی در مناطق هدف شده‌است.

تقابل

▲

از وعده فروپاشی دو هفته‌ای تا حضور همتی در اجلاس صندوق بین‌المللی پول

چرا جنگ اقتصادی به بن‌بست راهبردی رسیده‌است؟

از پیش‌بینی فروپاشی اقتصاد ایران در دو هفته تا سخنان رییس کل بانک مرکزی در بانکو، ک‌فشارهای امریکالها داردماما فروپاشی مورداعارخ‌ننده‌است. حضور عبدالنصر همتی در اجلاس صندوق بین‌المللی پول و گفت‌وگو با مقام‌های پولی کشور‌های دیگر نیز نشان می‌دهد که تهران همچنان در پی حفظ ارتباطات اقتصادی و بانکی و استفاده از ظرفیت‌های چندجانبه برای مدیریت محدودیت‌هاست. تجربه تقابل نظامی و اقتصادی بار دیگر این پرسش را مطرح کرده‌است که آیا می‌توان با تشدید فشار، بدون در نظر گرفتن حقوق و ملاحظات طرف مقابل، به نتیجه‌ای پایدار رسید؟

مهلّت دو هفته‌ای که به فروپاشی نر سید

ادعای فروپاشی قریب‌الوقوع اقتصاد ایران، در روزهای پایانی سپتامبر بار دیگر به یکی از محورهای تبلیغاتی دولت امریکا تبدیل شد. اسکاوت بسنت، وزیر خزانه‌داری ایالات متحده، در گفت‌وگویی تلویزیونی اعلام کرد که ایران احتمالا طی دو هفته آینده محموله‌های باقی‌مانده نفت خود را تحویل خواهد داد و پس از آن چیزی برای تجارت نخواهد داشت. دونالد ترامپ نیز این ادعا را در شبکه اجتماعی خود بازنشر کرد. این اظهارات در شرایطی مطرح شد که وا شنگتن از تشدید فشارهای اقتصادی، محدودیت‌های تجاری و اقدامات علیه ارتباطات مالی ایران سخن می‌گفت. هدف اعلام‌شده این سیاست‌ها، محدود کردن منابع در آمدی ایران و افزایش فشار برای رسیدن به توافقی مطابق خواسته‌های امریکا بود. در این چارچوب، مهلت دو هفته‌ای قرار یوده نشانه‌ای از نزدیکی‌بوش نتیجه‌نهایی فشار اقتصادی باشد؛ نتیجه‌ای که بر اساس ادعای مقام امریکایی، باید به پایان ظرفیت تجاری ایران منجر می‌شد. اکنون که این مهلت سپری شده، سخنان عبدالنصر همتی، رییس کل بانک مرکزی ایران، در اجلاس سالانه صندوق بین‌المللی پول در بانکو، بار دیگر بحث فروپاشی اقتصاد ایران را به مرکز توجه آورده‌است. همتی در این اجلاس تأکید کرد که با وجود جنگ و تحریم‌های امریکا، اقتصاد ایران تاب‌آوری نشان داده و ادعای فروپاشی آن رانمی‌توان واقع‌بینانه دانست. اهمیت این موضوع فقط در تفاوت میان یک پیش‌بینی و نتیجه مشاهده‌شده نیست؛ مساله به ماهیت راهبردی نقشه کشش در آن، فشار اقتصادی بر اقتصاد مدت‌زمانی کوتاه، توان اقتصادی کشور از بین‌برد و در مقابل بار پذیرش خواسته‌های سیاسی وارد کند. وقتی برای چنین نتیجه‌ای زمان مشخص تعیین می‌شودسپری شدن این مهلت بدون تحقق فروپاشی مورد ادعا، اعتبار همان پیش‌بینی را زیر سوال می‌برد. با این حال، نرسیدن اقتصاد ایران به نقطه فروپاشی به معنای بی‌اثر بودن فشارها نیست. گزارش‌های بین‌المللی از تشدید محدودیت‌های صادرات نفت، کاهش ارزش ریال و افزایش تورم حکایت دارند. بنابراین، از ارزیابی واقع‌بینانه باید میان آسیب‌های اقتصادی ناشی از تحریم و ادعای فروپاشی کامل اقتصاد تمایز قائل شود.

جنگی که به نتیجه قطعی نر سیده است

ادعای فروپاشی اقتصادی ایران رانمی‌توان جدا از روند تقابل نظامی و سیاسی میان تهران و وا شنگتن بررسی کرد. در ماه‌های گذشته، تقابل نظامی باهرینه‌های انسانی و اقتصادی همراه بوده و سپس فشارهای اقتصادی و محدودیت‌های تجاری به یکی از ابزارهای اصلی ادامه رویارویی تبدیل شده‌است. اکنون نیز، با وجود ادعاهای امریکادار وضعیت توان اقتصادی ایران، مناقشه همچنان به نتیجه‌ای قطعی و پایدار نر سیده‌است. گزارش‌های رسانه‌های بین‌المللی از ادامه بن‌بست در روابط دو کشور و تلاش دولت امریکا برای طوالتی تر کردن کارزار فشار اقتصادی حکایت دارند. وا شنگتن همچنان بر این ارزیابی تکیه می‌کند که محدود کردن درآمدهای نفتی و ارتباطات مالی ایران در بلندمدت می‌تواند قدرت چانه‌زنی تهران را کاهش دهد. در مقابل، ادامه مقاومت ایران در برابر این فشارها نشان می‌دهد که تبدیل فشار اقتصادی به نتیجه سیاسی، فرایندی خرد و کارد و تضمین شده نیست.

در این میان، باید میزان موفقیت تاکتیکی در اعمال محدودیت و دستیابی به هدف راهبردی تفاوت گذاشت. ممکن است تحریم‌هایشی از درآمدهای ارزی را کاهش دهند، هزینه مبادلات را بالا ببرند و دسترسی به منابع مالی و کالا‌های مورد نیاز آذشوار تر کنند، اما اینکه این فشارها الزاما به فروپاشی اقتصادی یا پذیرش همه خواسته‌های

مسعود پزشکیان، رییس جمهور:

آنچه نباید رخ دهد، نارضایتی اقشار کم‌درآمد است

اولویت در اصلاح بارانه‌ها باید منافع عمومی و نیازهای اقشار کم‌بر خور دار باشد

رییس جمهوری افروز در جلسه موسسولان، یادیدباعملات مختلف نحوه توزیع منابع و حمایت‌های عمومی است. مسعود پزشکیان در جلسه بررسی روند بهینه‌سازی و مدیریت مصرف سوخت با دریافت گزارش عملکرد دستگاه‌های ضرورت از راهبردی، هماهنگی بین بخشی، تقویت نظارت مستمر، شناسایی گلوگاه‌های اناف منابع و پیگیری دقیق مسوولیت‌های محوله تأکید کرد. در این جلسه، گزارش از اقدامات انجام‌شده برای ساماندهی نظام توزیع سوخت، توزیع نظاممند و هدفمند فرآورده‌های نفتی و جلوگیری از سوءاستفاده از کارت‌های سوخت ارایه و تأکید شد این اقدامات با کاهش روزانه حدود ۵ تا ۵ میلیون لیتر از مصرف سوخت همراه خواهد بود. همچنین، میزان واردات سوخت در مهرماه، بنابر امار آرایه‌شده، نسبت به مهرماه سال گذشته ۵۸ درصد کاهش داشته است. رییس جمهوری در این نشست، با تأکید بر اینکه هدف اصلی دولت، اصلاح سازوکارهای توزیع بارانه انرژی، کسب در آمد نیست، اظهار کرد: هر توزیع منصف و منابعی که از محل مدیریت مصرف، کاهش اتلاف و توزیع عادلانه بارانه‌ها حاصل شود، باید صرف تقویت معیشت اقشار کم‌درآمد و بهبود وضعیت اقتصادی خانوارهای کم‌بر خور دار شود.

آنچه برای دولت اهمیت دارد

کسب در آمد نیست، برقراری عدالت است

پزشکیان با اشاره به ضرورت تبیین دقیق ابعادسیاست‌های اصلاحی برای افکار عمومی، تأکید کرد: درنهایت، درشریح این رویکرد صرف‌رابط موضوع واقعی‌سازی قیمت‌ها تأکید شده؛ آنچه برای دولت اهمیت دارد، کسب در آمد نیست، بلکه برقراری عدالت در توزیع منابع ملی و بر خور داری منصفانه مردم از ظرفیت‌ها و ثروت‌های کشور است.

آنچه نباید اتفاق بیفتد، نارضایتی اقشار کم‌در آمد است

رییس جمهوری بایان اینکه دولت‌اا احتی ناشی از محدود شدن امتیازها نامتوازن را به جان می‌خورد، تصریح کرد: آنچه نباید اتفاق بیفتد، نارضایتی اقشار کم‌در آمد را نحوه توزیع منابع و حمایت‌های عمومی است. پزشکیان با اشاره به آموزه‌های حکمرانی امام علی (ع)، بر ضرورت تقدم منافع عمومی بر منافع گروه‌های بر خور دار تأکید کرد و

طرف تحریم‌کننده منجر شوند، موضوع دیگری است که نیازمند شواهد مستقل است. به همین دلیل، مهلت دو هفته‌ای اعلام‌شده از سوی وزیر خزانه‌داری امریکا را باید نمونه‌ای از فاصله میان پیش‌بینی سیاسی و پیچیدگی واقعیت اقتصادی دانست. اقتصاد یک کشور تنها به صادرات نفت یا دسترسی به یک مسیر تجاری وابسته نیست. ظرفیت‌های داخلی، شبکه‌های تجاری، نحوه مدیریت منابع، سازوکارهای جایگزین تأمین نیازها و رفتار بازیگران اقتصادی نیز بر نتیجه‌اثر می‌گذارد. البته چواین ظرفیت‌ها به معنای مصونیت اقتصاداز فشار نیست، بلکه نشان می‌دهد چار پیش‌بینی فروپاشی در یک زمان‌بندی قطعی، به‌ویژه در اقتصادی پیچیده، با عدم قطعیت فراوان همراه است.

پیام همتی از بانکو: دفاع از اقتصاد ایران

در یک مجمع بین‌المللی

در چنین شرایطی، حضور عبدالنصر همتی در اجلاس سالانه صندوق بین‌المللی پول و گروه بانک جهانی در بانکو، فراتر از یک برنامه تشریفاتی اهمیت دارد. این اجلاس از دوازدهم تا هجدهم اکتبر بر گزار می‌شود و مقام‌های پولی، وزیران اقتصاد، نمایندگان نهادهای مالی بین‌المللی و کارشناسان اقتصادی کشور‌های مختلف در آن حضور دارند. موضوعاتی مانند چشم‌انداز اقتصاد جهانی، ثبات مالی، رشد سرمایه‌گذاری، بدهی دولت‌ها و چالش‌های توسعه از محورهای این نشست‌هاست. همتی در سخنان خود با لویط‌های بانک مرکزی ایران را مهیار تورم، تثبیت انتظارات تورمی، حفظ ثبات مالی و تداوم خدمات بانکی و نظام پرداخت عنوان کرد. او همچنین گفت بانک مرکزی، با وجود تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی امریکا، در تأمین نیازمورد نیاز برای کالاهای اساسی و دارو و مهارشناپ تورم نقش داشته‌است. همتی بر تعهد این نهاد به انضباط پولی، تقویت چارچوب‌های سیاستی و رفع عدم‌تعادل‌های اقتصاد کلان تأکید کرد. این بخش از اظهارات رییس کل بانک مرکزی اهمیت ویژه‌ای دارد زیرا در آن، تاب‌آوری اقتصاد صرفا به معنای ادامه فعالیت اقتصادی یا عبور از یک پیش‌بینی سیاسی تعریف نمی‌شود. ثبات اقتصادی به توانایی تأمین نیازهای ضروری، استمرار خدمات مالی، حفظ کار و درآمد و کنترل فشارهای تورمی نیز وابسته‌است. این شاخص‌ها در عین حال یادآور می‌شوند که تاب‌آوری، یک وضعیت مطلق نیست و باید در کنار مشکلات معیشتی، تورم و محدودیت‌های ارزی سنجیده شود. همتی همچنین تأکید کرد که ارزیابی سیاست‌های اقتصادی ایران باید با در نظر گرفتن شوک‌های بیرونی و محدودیت‌های مالی ناشی از تحریم‌ها انجام شود. این موضع، در واقع، درخواست برای ارزیابی اقتصاد ایران در بستری رده‌های عملکرد اقتصاد گذاری داخلی است. سیاست‌های پولی و مالی داخلی نقش مهمی در وضعیت اقتصاد دارند، اما محدودیت در دسترسی به منابع ارزی، پرداخت‌های بین‌المللی و تجارت خارجی نیز می‌تواند دانه‌تخلخل سیاست‌گذاری را محدود کند. از این منظر، حضور رییس کل بانک مرکزی در یک نشست بین‌المللی فرصتی برای طرح این مساله‌است که ارزیابی اقتصاد ایران نباید تنها بر شاخص‌های داخلی متمرکزماند؛ اگر تحریم‌ها و محدودیت‌های پرداخت بخشی از شرایط اقتصادی کشور را شکل می‌دهند، آثار آنها نیز باید در تحلیل‌های نهادهای بین‌المللی مورد توجه قرار گیرد.

دیدار با الجزایر؛ اهمیت حفظ ارتباطات پولی و بانکی

همتی در حاشیه اجلاس بانکو با مهندبوری، رییس کل بانک مرکزی الجزایر، نیز دیدار و گفت‌وگو کرد. بر اساس گزارش بانک مرکزی ایران، دو طرف درباره وضعیت مناسبات پولی، بانکی و تجاری میان دو کشور و ظرفیت‌های هر یک، همکاری‌های اقتصادی تبادل نظر کردند. در این دیدار، همتی بر توسعه روابط اقتصادی با کشورهای دوست تأکید کرد و رییس کل بانک مرکزی الجزایر نیز آمادگی کشورش را برای گسترش همکاری‌های اقتصادی و بانکی اعلام کرد. این دیدار را می‌توان در چارچوب تلاش ایران برای حفظ و توسعه ارتباطات اقتصادی با شرکای خارجی تحلیل کرد. در شرایطی که تحریم‌ها هزینه مبادلات را افزایش می‌دهند و دسترسی به برخی مسیرهای پرداخت بین‌المللی را محدود می‌کنند، گفت‌وگو درباره روابط بانکی و تجاری می‌تواند در شناسایی ظرفیت‌های همکاری و متنوع‌سازی ارتباطات اقتصادی اهمیت داشته باشد.

با این حال، نباید از یک دیدار دیپلماتیک نتیجه گرفت که مسیر مشخصی برای دور زدن تحریم‌ها ایجاد شده یا محدودیت‌های بانکی بر طرف شده‌اند. گزارش منتشر شده درباره این ملاقات‌را گفت‌وگو درباره مناسبات پولی، بانکی و تجاری و تمایل دو طرف به توسعه همکاری خبر می‌دهد، اما جزئیات اجرایی، توافقی‌های عملی یا سازوکارهایی که پرداخت مشخصی را اعلام نمی‌کند. ارزش این دیدار در حال حاضر، بیش از هر چیز، در حفظ کاتال‌های گفت‌وگو و پیگیری امکان توسعه روابط دو جانبه‌است. در سطحی گسترده‌تر، نتایج بخشی به روابط اقتصادی و استفاده از ظرفیت همکاری با کشورهای مختلف می‌تواند بخشی از پاسخ به محدودیت‌های خارجی باشد. این مسیر البته به توافق‌های اجرایی، سازوکارهای قابل اتکای پرداخت، منافع

اقتصادی مشترک و استمرار تعاملات نیاز دارد. دیپلماتسی اقتصادی زمانی می‌تواند به نتایج ملموس برسد که از سطح اعلام آمادگی عبور کند و به افزایش واقعی مبادلات و کاهش هزینه‌های تجارت منتهی شود.

فشار اقتصادی؛ ابزاری برای مذاکره

یابانعی در برابر آن؟

یکی از پرسش‌های اساسی در تقابل کنونی این است که فشار اقتصادی تا چه اندازه می‌تواند به توافقی پایدار منجر شود. تجربه ماه‌های گذشته نشان می‌دهد که اعمال محدودیت، به تنهایی، تضمین‌کننده دستیابی به خواسته‌های سیاسی نیست. حتی اگر تحریم‌ها هزینه‌های سنگینی بر اقتصاد ایران تحمیل کنند، نتیجه نهایی به مجموعه‌ای از عوامل، از جمله محاسبات سیاسی دو طرف امکان گفت‌وگو، موضوعات مورد اختلاف و شرایط منطقه‌ای وابسته خواهد بود. از طرف دیگر، طولانی شدن جنگ اقتصادی می‌تواند هزینه‌های آن را از سازش روابط دو جانبه فراتر ببرد. افزایش نااطمینانی، اختلال در تجارت سرمایه‌گذاران ارزی، گذارد این وضعیت، ضرورت بررسی راه‌های کاهش تنش و ایجاد چارچوب‌های قابل اتکای تعامل را بر جسته می‌کند؛ هر چند نمی‌توان فرض کرد که همه اختلافات صرفا با یک توافق اقتصادی بر طرف خواهند شد. در چنین شرایطی، مذاکره را می‌توان یکی از مسیرهای ممکن برای پایان دادن به چرخه فشار و پاسخ متقابل دانست؛ اما امکان شکل‌گیری توافق پایدار به محتوای وابسته‌است. اگر قرار باشد گفت‌وگو به نتیجه‌ای قابل دوام برسد، باید نگرانی‌ها و حقوق مشروع طرفین در این رسمیت شناخته شود و توافق‌ها از پشتوانه‌ای روشن برای اجرا بر خوردار باشند. مذاکره‌ای که صرفا بر تحمیل خواسته‌های یک طرف استوار باشد، لزوما به رفع اختلاف یا ایجاد ثبات پایدار منجر نمی‌شود. موضع اعلام شده همتی در بانکو کل نیز بر همین ضرورت، از زاویه همکاری بین‌المللی، تأکید دارد: احترام به حاکمیت کشور‌ها، متنوع‌سازی ارتباطات اقتصادی اهمیت داشته باشد.

با این حال، نباید از یک دیدار دیپلماتیک نتیجه گرفت که مسیر مشخصی برای دور زدن تحریم‌ها ایجاد شده یا محدودیت‌های بانکی بر طرف شده‌اند. گزارش منتشر شده درباره این ملاقات‌را گفت‌وگو درباره مناسبات پولی، بانکی و تجاری و تمایل دو طرف به توسعه همکاری خبر می‌دهد، اما جزئیات اجرایی، توافقی‌های عملی یا سازوکارهایی که پرداخت مشخصی را اعلام نمی‌کند. ارزش این دیدار در حال حاضر، بیش از هر چیز، در حفظ کاتال‌های گفت‌وگو و پیگیری امکان توسعه روابط دو جانبه‌است. در سطحی گسترده‌تر، نتایج بخشی به روابط اقتصادی و استفاده از ظرفیت همکاری با کشورهای مختلف می‌تواند بخشی از پاسخ به محدودیت‌های خارجی باشد. این مسیر البته به توافق‌های اجرایی، سازوکارهای قابل اتکای پرداخت، منافع

تاب‌آوری به معنای

بی‌نیازی از اصلاحات نیست

ادعای فروپاشی اقتصادی ایران در یک بازه دو هفته‌ای محقق نشده‌است، اما این موضوع نباید به معنای نادیده گرفتن مشکلات اقتصادی تعبیر شود. افت ارزش پول ملی، فشار تورمی، دشواری‌های تجارت خارجی و محدودیت دسترسی به منابع ارزی، مسائلی هستند که آثار آنها بر نگاه‌ها و خوار باید به‌طور مستقل بررسی شود. مقاومت فراهم‌اید بخش قابل توجهی از مشکلات موجود را می‌توان از طریق مدیریت صحیح، شفافیت اطلاعات و بر خوردموثر با تخلفات کاهش داد. رییس جمهوری همچنین تأکید کرد: تمام منافع حاصل از کاهش مصرف و جلوگیری از هدر رفت سوخت باید به جامعه هدف اختصاص یابد و هیچ‌یک از دستگاه‌های دولتی نباید برای خودحقی نسبت به این منابع قابل اتکای در این منابع متعلق به مردم است و باید در مسیر تعیین‌شده برای حمایت از اقشار مشمول هزینه‌های پزشکیان با تأکید بر ضرورت ساماندهی مصرف سوخت در بخش‌های مختلف، قوانین را بازنگری کرد و خواسته‌های شناسایی تخصیص سهمیه‌های بارانه‌ای به این بخش شد و تصریح کرد: اشخاص حقوقی، فارغ از عنوان و نوع فعالیت، باید بر اساس ضوابط مشخص ساماندهی شوند و تخصیص بنزین بارانه‌ای هیچ ضرورتی ندارد.

رییس جمهوری ساماندهی مصرف سوخت ناوگان حمل‌ونقل عمومی، به‌ویژه اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های درون‌شهری را از دیگر محورهای ضروری اصلاح‌الگوی مصرف دانست و اظهار کرد: گرذآوری پایگاه اطلاعات ناوگان، ثبت وضعیت ناوگان و میزان مصرف سوخت آن تأکید کرد. وی با اشاره به امکان احصای اطلاعات ناوگان از طریق همکاری دستگاه‌های اجرایی اظهار کرد: هر وزارتخانه و دستگاه مسوول باید اطلاعات مربوط به تعداد اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های تحت مدیریت خود را به تفکیک استان، اداره و واحد سازمانی اعلام کند تا میزان مصرف گازوئیل بر بخش مشخص و با شاخص‌های قابل ارزیابی مقایسه شود. پزشکیان تأکید کرد: گرذآوری اطلاعات ناوگان، ثبت میزان مصرف و تطبیق سهمیه‌های تخصیصی با عملکرد واقعی، فرایندی قابل اجراست و دستگاه‌های دولتی باید در این زمینه پیشگام باشند. مصرف سوخت ناوگان تحت مدیریت دولت باید شفاف، مستند و قابل نظارت باشد و

در برابر فشار خارجی، زمانی به دستوراد اقتصادی پایدار تبدیل می‌شود که با اصلاحات داخلی و تقویت بنیان‌های تولید همراه باشد. همتی نیز در سخنان خود، در کنار اشاره عدم‌تعادل‌های اقتصادی کلان تأکید کرد. این نکته اهمیت دارد زیرا مدیریت اقتصاد در شرایط تحریم فقط به یافتن مسیرهای جایگزین برای تجارت محدود نیست. کنترل انتظارات تورمی، ثبات مالی، افزایش کارایی سیاست‌گذاری و استمرار خدمات بانکی نیز از عناصر ضروری حفظ ثبات اقتصادی هستند. به همین ترتیب، دیپلماتسی اقتصادی و حضور در مجامع بین‌المللی زمانی اثر گذار خواهد بود که در کنار آن، سیاست‌های داخلی نیز بتوانند از منابع محدود به‌کار آید. این سیاست‌ها باید نگرانی‌ها و حقوق مشروع طرفین در این رسمیت شناخته شود و توافق‌ها از پشتوانه‌ای روشن برای اجرا بر خوردار باشند. مذاکره‌ای که صرفا بر تحمیل خواسته‌های یک طرف استوار باشد، لزوما به رفع اختلاف یا ایجاد ثبات پایدار منجر نمی‌شود. موضع اعلام شده همتی در بانکو کل نیز بر همین ضرورت، از زاویه همکاری بین‌المللی، تأکید دارد: احترام به حاکمیت کشور‌ها، متنوع‌سازی ارتباطات اقتصادی اهمیت داشته باشد.

پایان فشار، بدون راه‌حل سیاسی

دشوار است

فاصله میان وعده فروپاشی دو هفته‌ای و واقعیت امروز اقتصاد ایران، یک نکته را روشن می‌کند: فشار اقتصادی می‌تواند هزینه ایجاد کند، اما تبدیل آن به نتیجه سیاسی در دست انتظار، قطعی و زمان‌بندی‌پذیر نیست. حضور رییس کل بانک مرکزی ایران در اجلاس صندوق بین‌المللی پول، طرح آثار جنگ و تحریم‌ها و دیدار با رییس کل بانک مرکزی الجزایر نیز نشان می‌دهد که تهران در کنار مدیریت مسائل داخلی، مسیر تعاملات چندجانبه و توسعه روابط اقتصادی با سایر کشور‌ها را دنبال می‌کند. این تلاش‌ها به معنای حل شدن مشکلات اقتصادی یا بی‌اثر شدن تحریم‌ها نیست. آثار فشار بر اقتصاد ایران جدی‌است و برای کاهش آن، هم سیاست‌گذاری داخلی و هم پیگیری روابط خارجی اهمیت دارد. با این حال، ادعای فروپاشی قریب‌الوقوع اقتصاد، به‌ویژه هنگامی که با مهلت مشخصی همراه می‌شود، باید با نتیجه واقعی سنجیده شود؛ نه صرفا با پشت‌لحن مقام‌های سیاسی در نه‌تاپ بن‌بست نظامی و مشکلات اقتصادی تعبیر شود. افت ارزش پول ملی، فشار تورمی، دشواری‌های تجارت خارجی و محدودیت دسترسی به منابع ارزی، مسائلی هستند که آثار آنها بر نگاه‌ها و خوار باید به‌طور مستقل بررسی شود. مقاومت فراهم‌اید بخش قابل توجهی از مشکلات موجود را می‌توان از طریق مدیریت صحیح، شفافیت اطلاعات و بر خوردموثر با تخلفات کاهش داد. رییس جمهوری همچنین تأکید کرد: تمام منافع حاصل از کاهش مصرف و جلوگیری از هدر رفت سوخت باید به جامعه هدف اختصاص یابد و هیچ‌یک از دستگاه‌های دولتی نباید برای خودحقی نسبت به این منابع قابل اتکای در این منابع متعلق به مردم است و باید در مسیر تعیین‌شده برای حمایت از اقشار مشمول هزینه‌های پزشکیان با تأکید بر ضرورت ساماندهی مصرف سوخت در بخش‌های مختلف، قوانین را بازنگری کرد و خواسته‌های شناسایی تخصیص سهمیه‌های بارانه‌ای به این بخش شد و تصریح کرد: اشخاص حقوقی، فارغ از عنوان و نوع فعالیت، باید بر اساس ضوابط مشخص ساماندهی شوند و تخصیص بنزین بارانه‌ای هیچ ضرورتی ندارد.

هیچ دستگاهی نباید از اجرای تکلیف مربوط به مدیریت مصرف مستثنا شود. رییس جمهوری افروز، مدیریت مصرف در بخش دولتی، به دلیل امکان دسترسی به اطلاعات و اعمال نظارت مستقیم، باید با جدیت دنبال شود و عملکرد دستگاه‌ها در این زمینه به‌صورت مستمر مورد ارزیابی قرار گیرد.

باید در تخصیص گازوئیل بارانه‌ای به مصارف غیر ضروری بازنگری شود

وی بر ضرورت بازنگری در تخصیص گازوئیل بارانه‌ای به بخش‌های غیر ضروری تأکید کرد و خواسته‌های شناسایی مصارف فاقد توجیه و اصلاح‌سازوکارهای تخصیص سهمیه در چارچوب ضوابط قانونی شد. پزشکیان با تأکید بر ضرورت پیگیری مستمر مصوبات و مسوولیت‌پذیری دستگاه‌های اجرایی، تصریح کرد که مدیریت مصرف سوخت باید از سطح توصیه‌های عمومی فراتر رود و به مجموعه‌ای از اقدامات اجرایی، قابل سنجش و مبتنی بر داده تبدیل شود. رییس جمهوری اظهار کرد ساماندهی نظام توزیع مصرف، مغایله با قاچاق، شفاف‌سازی سهمیه‌ها، مدیریت صرف، در دستگاه‌های دولتی و اصلاح‌الگوی تخصیص بارانه‌ها باید به‌صورت هماهنگ دنبال شود تا منابع ملی بدرستی صیات و منافع حاصل از اصلاحات به گروه‌های هدف منتقل شود. وی تأکید کرد: معیار موفقیت این سیاست‌ها صرفا کاهش مصرف یا کاهش هزینه‌های تأمین سوخت نیست، بلکه باید مشخص شود منابع آرا دشده چگونه به آچه‌ها به‌کار رود. در خدمت بهبود معیشت مردم، به‌ویژه اقشار کم‌بر خور دار، فرایم گبرذارین، و همه دستگاه‌های مسوول موظفان‌ضمن اجرای دقیق تکلیف خود، گزارش‌های مستند را عملکرد و نتایج اقدامات آرایه‌ای کنند تا امکان ارزیابی میزان تحقق اهداف و پاسخگویی بر برابر افکار عمومی فراهم شود.